

สถานการณ์ผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร

จากข้อมูลประชากรจังหวัดพิจิตร ปี 2558 พบว่าจังหวัดพิจิตร มีประชากรผู้สูงอายุ อายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 90,939 คน คิดเป็นร้อยละ 16.60 ซึ่งถือว่าเป็นสังคมผู้สูงอายุแล้ว เมื่อพิจารณาข้อมูลสัดส่วนผู้สูงอายุ รายอำเภอ พบว่าประชากรผู้สูงอายุที่เกินค่าประเทศ (ร้อยละ 15.7) และ 7 อำเภอ คือ อำเภอเมือง ตะพานหิน บางมูลนาก โพทะเล สามง่าม ทับคล้อ และดงเจริญ และจากประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวันผู้สูงอายุได้รับประเมินทั้งหมด 66,728 คนคิดเป็นร้อยละ 73.44 พบว่าเป็นกลุ่ม 1 ติดสังคมร้อยละ 94.73 กลุ่ม 2 ติดบ้านร้อยละ 4.09 และเป็น กลุ่ม 3 ติดเตียงร้อยละ 1.05

ตาราง ข้อมูลประชากรผู้สูงอายุและการแบ่งกลุ่มตามความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน จังหวัดพิจิตร ปี 2558

อำเภอ	จำนวนผู้สูงอายุทั้งหมด (ทบร.)	ได้รับการคัดกรอง	ร้อยละ	ผลการคัดกรอง					
				ระดับ 1 (ติดสังคม)		ระดับ 2 (ติดบ้าน)		ระดับ 3 (ติดเตียง)	
				จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมือง	18,192	16,275	89.46	15,476	95.09	637	3.91	187	1.15
วังทรายพูน	3,950	2,315	58.61	2,050	88.55	53	2.29	15	0.65
โพธิ์ประทับช้าง	6,805	6,123	89.98	6,111	99.80	330	5.39	78	1.27
ตะพานหิน	11,956	6,918	57.86	6,293	90.97	230	3.32	105	1.52
บางมูลนาก	9,413	5,203	55.27	5,045	96.96	125	2.40	33	0.63
โพทะเล	10,144	8,186	80.70	7,665	93.64	450	5.50	69	0.83
สามง่าม	6,972	4,967	71.24	4,759	95.81	173	3.48	63	1.27
ทับคล้อ	8,160	4,997	61.24	4,904	98.14	68	1.36	25	0.50
สากเหล็ก	3,598	1,828	50.81	1,565	85.61	288	15.75	26	1.42
บึงนาราง	3,985	3,141	78.82	3,065	97.58	96	3.06	17	0.54
ดงเจริญ	3,369	2,957	87.77	2,823	95.47	88	2.98	46	1.55
วชิรบำรุง	4,395	3,872	88.10	3,507	90.57	191	4.93	39	1.01
รวม	90,939	66,782	73.44	63,263	94.73	2729	4.09	703	1.05

ที่มา: จากข้อมูลรายงานของหน่วยบริการ ปี 2558 ณ เดือนพฤษภาคม 2558 ; เอกสารประกอบการตรวจราชการและนิเทศงานกรณีปกติ รอบ /2558 จังหวัดพิจิตร

จากการลงพื้นที่ถอดบทเรียนเชิงคุณภาพ และเวทีสังเคราะห์ผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร ซึ่งพบข้อมูลสถานการณ์ในพื้นที่ตำบลพบว่าจำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลนั้นมีจำนวนประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรในพื้นที่ตำบล สาเหตุที่ส่งผลให้จำนวนประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่มีจำนวนถึง ร้อยละ 20 นั้น อันเนื่องมาจากประชากรที่อาศัยอยู่จริงในตำบล จากการสำรวจ น้อยกว่าจำนวนประชากรในทะเบียนบ้าน เนื่องจากการย้ายถิ่นของวัยแรงงานที่ออกไปทำงานในพื้นที่ต่างจังหวัด จึงทำให้ในพื้นที่มีประชากรผู้สูงอายุ และเด็กเป็นจำนวนมาก เมื่อคำนวณการอยู่อาศัยในพื้นที่แล้วสัดส่วนประชากรที่ยังคงอาศัยอยู่ในพื้นที่จึงเป็นวัยสูงอายุ ในบางตำบลมีมากถึง ร้อยละ 20 ของประชากรที่ยังอาศัยอยู่จริงในพื้นที่

การดำเนินงานปัจจุบันที่เป็นอยู่ มูลนิธิร่วมพัฒนาพิจิตรได้สนับสนุน ส่งเสริมให้แกนนำผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่ตำบล อำเภอ รวมกลุ่มเป็นชมรมผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร พร้อมทั้งร่วมมือกับภาคีเครือข่ายจากส่วนราชการต่างๆ อาทิเช่น สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิจิตร, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ร่วมเป็นพี่เลี้ยงสนับสนุนแกนนำผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร ขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร รวมกันเป็นภาพชมรมผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร

ชมรมผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตรจึงขอเสนอให้ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ได้แก่ ภาคราชการ องค์กรการบริหารส่วนตำบลทุกแห่ง องค์กรบริหารส่วนจังหวัด ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ร่วมสนับสนุน และขับเคลื่อนงานผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร ดังนี้

วิสัยทัศน์ ผู้สูงอายุสุขภาพดี เป็นหลักชัย ทุกภาคีร่วมใจ สร้างสังคมไม่ทอดทิ้งกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน กลุ่มติดเตียง กลุ่มติดสังคม สามารถเข้าถึงบริการและได้รับบริการตามมาตรฐานต่างๆ
2. เพื่อมุ่งส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่มวัย ให้มีสุขภาพดี พร้อมเป็นผู้สูงอายุสำรองและร่วมช่วยเหลือสังคมผู้สูงวัย
3. เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพของชมรมผู้สูงอายุ ครอบคลุม ชุมชนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน
4. เพื่อส่งเสริม ชุมชนท้องถิ่น ดำเนินงานปรับสภาพแวดล้อม 8 มิติ ให้เอื้อต่อสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุ

ยุทธศาสตร์

1. ด้านการบริหารจัดการทรัพยากร บุคลากร งบประมาณ ที่มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการสนับสนุนงานผู้สูงอายุ
2. ด้านการพัฒนาศักยภาพแกนนำ กลุ่มและเครือข่าย ในทุกระดับ

3. ด้านการจัดการความ โดยกระบวนการถอดบทเรียน
4. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง
5. ด้านการสื่อสาร

นโยบายขับเคลื่อนในพื้นที่

โดยเสนอให้ องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการทุกส่วน ร่วมสนับสนุน หนุนเสริม บุคคล กลุ่ม เครือข่าย องค์กรต่างๆ ทั้งใน ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ร่วมกัน สนับสนุน ขับเคลื่อนสังคมผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตรดังนี้

1. สนับสนุนการพัฒนานโยบายผู้สูงอายุจังหวัด ร่วมชมรมผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง
2. สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพแกนนำ โดยสนับสนุนแกนนำผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่รพสต. อบต. เช่น เข้าร่วมอบรมผ่านโรงเรียนผู้นำผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร
3. สนับสนุนการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ต่อเนื่อง เรียนรู้จากของจริง เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่นเวที สัจจรผู้สูงอายุจังหวัด อำเภอ ตำบล
4. สนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพดี ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ
  - ส่งเสริมนโยบาย “การดูแลตอนเป็น ดีกว่าเห็นตอนตาย” เป็นการสนับสนุนการเยี่ยมผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลอย่างต่อเนื่องทุกเดือน เช่นสนับสนุนให้ กลุ่มผู้สูงอายุ ชมรมผู้สูงอายุ ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆในพื้นที่ มีการสัจจรเยี่ยมเยียนกันในระดับหมู่บ้านทุกเดือนอย่างต่อเนื่อง
  - ส่งเสริมนโยบาย “อาหารดี สุขภาพดี” การรับประทานอาหารเป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดสุขภาพที่ดี ชมรมผู้สูงอายุส่งเสริม กระตุ้นให้รับประทานข้าวกล้องปลอดภัย และส่งเสริมให้ในครัวเรือนปลูกผักอย่างน้อย 14 อย่าง เพื่อไว้ใช้รับประทานในครัวเรือน
  - ส่งเสริมนโยบาย “ออกกำลังกาย” ที่ต่อเนื่องและมีความสุข สนุกสนาน เหมาะสมกับทุกช่วงวัย เช่นกิจกรรมการรำวงย้อนยุค หรือรำวง 3 ส.
  - ส่งเสริมนโยบาย “อารมณดี” ดนตรีบำบัด การฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรม
  - ส่งเสริมนโยบาย “อาชีพ” เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ และเพื่อความเพลิดเพลิน คลายเครียด
  - ส่งเสริมนโยบาย “สิ่งแวดล้อม” เพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และการช่วยเหลือชีวิตผู้สูงอายุ
5. สนับสนุนการสื่อสาร พัฒนาการสื่อสารและรับสารการดำเนินงานของกลุ่ม ชมรม เครือข่าย ผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมพัฒนา ขับเคลื่อนงานชมรมผู้สูงอายุจังหวัดพิจิตร รวมทั้งพัฒนาเรียนรู้การรับข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ของผู้สูงอายุ